

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 321

Fredag den 7. November 1919

8de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
trykkes i et Antal af mindst 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge,
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvårlig.

Efteraarstemning.

Der falder Blade mod Jorden
I hvirvlende Strøm,
Efteraarvinden suser,
— Forbi er den korte Sommerdrøm.

Forbi er de lyse Afteners
Blide, drømmende Skær,
— De staar nu som vege Minder
Fjernt som Himlens Stjernehaer.

Der er noget ved Efteraarsdage,
Der stemmer vemodigt min Sjæl,
— Noget, der kommer derude
Fra Naturen ved Dagens Hæld.

— Og dog er det pragtfulde Dage
Men Farver i Tusindtal,
Vandrer man gennem Skove,
Der er som en Eventyr-Hal,

Med tusinde pragtfulde Farver
Det glimter fra Træernes Hang,
Endnu ses Solens Straaler
Som Guldglimt over Vang.

— Der falder Blade mod Jorden,
saa lydlost daler de ned,
Skærmer og dækker og luner,
Mens Tiden iler af Sted —

Carla Petersen.

Hvorfor skal man arbejde --?

Af
Søren Vasegaard i „V. H.“
—x—
III.

Naar de professionelle socialdemo-
kratiske Politikere og Teoretikere
derfor vil bilde Arbejderne ind, at
at der kommer en Edens Have ud
af Dannevang, naar de bare ved
Stemmesedlen vil give deres Rigs-
dagsmænd Magt til at lave nogle
flere nye Love, saa er dette jo bog-
stavelig talt at give Arbejderne og
dermed hele Folket Stene for Brød.

Nej, hvis de brave Arbejderførere
ville anvise Folket et sikkert og
paalideligt Middel til at faa Dyrtiden
begræset og Prisniveauet sat betyde-
ligt ned, saa skulle de deres Autoritet
ind paa at faa Produktionen sat op.

Jeg er ikke blind for, at der kan
rejses begrundede Indvendinger mod
denne Metode, idet man nemlig kan
henvise til, at Arbejderførernes Autori-
tet ikke betyder saa overvæltet me-
get i disse Tider. Derfor vil jeg ogsaa
hellere sige, at hvis Arbejderne
selv vilde „vedtage“ og [gennemføre
en Forøgelse af den nuværende Pro-
duktion med blot 33 Procent — hvad
de med den størstelthed kunde gøre

uden at krænke Dogmet om det tre-
delte Døgn, saa vilde de berede sig
selv større økonomiske Fordele end
ved at presse en ny Lønforhøjelse
igennem.

Lønforhøjelsen bidrager jo blot til
at forhøje Priserne og derved til at
forøge Arbejdslønnenes Købeevne,
medens derimod en forøget Produk-
tion ikke blot bringer Arbejderne
højere Arbejdsindtægter, men ogsaa
virksomt bidrager til at nedsætte Va-
repriserne og dermed Arbejdsløn-
nens Købeevne.

For Arbejdernes egen Skyld, hvor-
med jeg mener for Arbejderklassens
Skyld, bør Produktionen altsaa bringes
op til det højst mulige. Det er
i bogstaveligste Forstand en Tjenes-
te det ene Fag gør det andet ved
at hvert Fag for sig sørger for at
fylde Markedet med Varer.

Det er mig ikke ukendt, at So-
cialismen officielt bekæmper Loven
om Tilbud og Efterspørgsel, men
det er desuagtet saaledes, at Loven
anerkendes af Socialdemokraterne
overalt, hvor det gælder at give For-
klaring paa de praktiske Fænomener,
der opstaar i disse Tider. Men selv
om dette ikke skulde være Tilfældet,
saa kan enhver sige sig selv, at Lo-
ven er rigtig.

Nu kunde en i Teori drevne Spe-
cialist indvende, at en forøget Pro-
duktion ikke vil naa ud til Folket
som Fordel, den vil blive hængende
hos Kapitalisterne, som kommande-
rer Produktionen. Hertil er at sige,
at Kendsgerningen for Øjeblikket i
hver Fald er den, at der er Vare-
mangel, og dernæst er at bemærke,
at Konkurrencen mellem Producent-
terne til Dato overalt har resulteret
i billige Priser — i Lande, hvor der
som i Danmark ikke findes Trust-
sammenslutninger, som kunstigt
holder Prisen oppe.

Under alle Omstændigheder kom-
mer man ikke udenom det Faktum,
at det, der i Tiden er den væsent-
ligste Grund til Dyrtiden, er for faa
Varer.

IV.

Men selv om nu en Teori, som
det nuværende Slægtled saa at sige
har inddrukket med Modernismen,
og som kan være i Besiddelse af
uforstyrret Livskraft, fordi den aldrig
her i Landet har været udsat for de
Storme, der har plukket Fjerene af
den i Rusland og Tyskland — selv
om Teorien skulde hindre Arbejds-
intensiteten i at komme op paa fuld
speed, saa er der en Mængde andre
mindst ligesaa gyldige Grunde til
at hver Mand i Landet maa præstere
det yderste, han formaa.

Da Jehova drev Mennesket ud af
Paradiset, gav han det Livets største
Velsignelse med paa Vejen: „I dit
Ansigt Sved skal du æde dit
Brød —“

Velsignelse? Var det ikke den
Straf, som Adam og Eva blev idømt?
Aa jo, muligvis har den gamle jødiske
Forfatter ment, at det var en Straf,
men Aartusinders Praksis har belært

Slægterne om, at den egentlig er
Livets Velsignelse. Thi den Tilvæ-
relse, i hvilken Arbejdet ikke af det
naturlige Menneske føles som en
indre Nødvendighed, kender vi jo
slet intet til.

Prøv at stille dit Barn Valget mel-
lem absolut Uvirksomhed og en hvil-
ken som helst Beskæftigelse inden-
for dets Kræfters Omraade, og det
vil uden Betænkning føle Uvirksom-
heden som den strengeste Straf. Er
der maaske noget, det sunde Barn
nødiger vil end puttes i Seng før
Tiden?

I Virkeligheden er derfor Jehovas
Dom den naturlige Grundlov i Til-
værelsen suppleret med Tillægsbe-
stemmelse fra den, paa hvis Livsfor-
tølning hele den evropæiske Kul-
tur hviler: „Den som ikke vil ar-
bejde, bør ej heller have Føde“. Og
jeg er endda tilbøjelig til at antage,
at hvis den evropæiske Kultur var
begyndt med at fastsætte en Nor-
malarbejdsdag paa 8 Timer med en
underforstaaet Vedtagelse om, at
man i disse 8 Timer ikke skulde
gøre mere end højst nødvendigt,
saa havde vi befundet os paa et
Udviklingsstrin, der ligger adskillige
Hundrede Aar tilbage.

Naar jeg lige undtager et lille
Faatal af Snyltere i den saakaldte
Overklasse, hvor Arbejde og An-
stregelse hører ind under Katego-
rien „uværdigt Tidsforbrug“, og der-
næst undtager en ikke meget tal-
rige Gruppe Personer i det øvrige
Samfund, hvem en mangelfuld eller
slet ingen Opdragelse har hindret
i at komme til at erfare Arbejdets
Velsignelse, — naar jeg undtager
dem, tror jeg at Resten af Menne-
skene simpelthen af naturlig Tilbø-
lighed elsker Arbejdet. Hvilken dej-
lig Appetit følger ikke med en Dags
anstregende Arbejde, hvilken sød
Søvn skænker ikke den følgende
Nat, hvilken god Samvittighed giver
ikke en Dags nyttigt Arbejde, i hvil-
ken man har gjort sin Pligt!

Det er derfor en unaturlig Ting,
at den moderne Fagforeningsmoral
søger at hindre den virksomme og
flittige Arbejder i at udfolde alle sine
Kræfter i Arbejdstiden. Folk, der er
fortrolig med Tilstandene paa de Ar-
bejdspladser, hvor denne Moral sid-
der til Højbords, har fortalt mig en
Række Eksempler paa den Behand-
ling en i Moralens indeksereret Ar-
bejderstab giver en Fagfælle, som
fra sin landlige Idyl har ladet sig
lokke af Hovedstadens Herligheder.
(Jeg gør sprogligt interesserede op-
mærksom paa, at der til den nævnte
Moral hører en Række Gloser, som
utvivlsomt burde fremdrages af det
Skjul, hvori de befinder sig).

Jeg er ikke blind for de store
Skyggesider ved mange af den mo-
derne Arbejdsforms Vilkaar. Jeg
kender af Erfaring, hvorledes Dagen
kan snegle sig frem mod Fryften,
hvorledes selve Arbejdet paa en Fa-
brik ved en bestemt Maskine ude-
lukker enhver Proces, der kan kalde
paa Arbejderens Interesse.

Men jeg ved paa den anden Side

ogsaa, at der er et Moment, som
kan lyse op i de graa Dages Ens-
formighed, og dette, at man faar Lov
til at have travlt, til at præstere det
mest mulige under Arbejdstiden. I
Kapløbet mellem Tiden og Arbej-
derens af hans Interesse baarne En-
ergi i at faa saa meget som mulig
for sig selv ud af Dagen, ligger en
Tilfredsstillelse, som det naturligvis
ikke er muligt at skænke Arbejderens
ved den demoraliserende Timeløns-
betaling, som en fjollet Socialistteori
har ophøjet til Dogme. Denne Til-
fredsstillelse naaes kun og alene ved
Akkordbetaling.

Dette har Tysklands bærende Ar-
bejderorgan nu lært at indse, gan-
ske vist ud fra Betragtningen af
det paatrængende nødvendige i at
faa Produktionen sat op. Men
derved naar vi netop til det sam-
me, som jeg ovenfor har fremhævet:
Middlet mod Dyrtiden.

V.

Tysklands socialistiske Regerings-
organ har altsaa slaæet til Lyd for
Akkordarbejdet

Denne Kendsgerning er Opmærk-
somhed værd alene i Kraft af, at
Socialdemokratiet har Magten i den
nye tyske Republik. Men den repu-
blikanske Regeringsform har som
bekendt bragt et Parti til Roret, for
hvem Staten ikke alene i Henhold
til et halvt Aarhundredes energisk
Fremhævelse af dette Begreb som
det vigtigste Begreb for en tysk Borger
men ogsaa og i Særdeleshed af selve
Socialdemokratiets Skabere er udpe-
get som den Faktor, der politisk,
økonomisk og socialt bør have den
overvejende Indflydelse paa Menne-
skenes Tilværelsesform.

Naar „Vorwärts“ derfor tager Or-
det for at sætte Arbejdspræstationen
op, saa kan der ikke være Tvivl om
at der bag denne Opfordring ligger
en dyb Erkendelse af at en Nations
Produktionsevne betinger dens Til-
værelse som selvstændig Stat.

Saaledes er det jo nemlig. En Stat
bliver i Længden altfor afhængig af
Omverdenen, hvis den skal leve af
hvad andre frembringer. Den kan
ikke disponere frit, naar den staar
i Gæld til Udlandet, saavist som
gældbunden Mand er den uselvstæn-
digste af alle uselvstændige.

Her i Danmark opnaaede vi under
Krigsaarene at faa vor Gæld til Ud-
landet indfriet paa Grund af, at vor
Produktion i disse Aar forholdsvis
oversteg de krigsførende Landes,
hvis Kræfter var koncentreret om
Produktion til deres eget Behov. I
indeværende Aar er vi omtrent kom-
men i samme Situation som før Kri-
gen. Nu indfører vi for mange Gange
det Beløb, vi udfører Varer for.
Det vil sige, at vi producerer for
lidt — vi bestiller for lidt, Arbejds-
intensiteten er gaaet ned, vi bruger
de Penge, Landet — endnu — fly-
der med til købe ind — af uden-
landske Varer.

Selvfølgelig kan dette Forhold
forandres blot derved, at vi bestil-
ler mere, sætter Produktionen op.

Det er givet, at i det Øjeblik vi
præstere en mægtig Mængde Va-
rer i Arbejdstiden, vilde Prisen paa den
blive billigere, og vi kunde med For-
del afsætte den til Udlandet og der-
ved bøde paa den uheldige Handels-
balance. I Stedet for benytter Ud-
landet sig af vor ringe Produktion
til at indføre dets Varer til os. Det
er unægtelig lettere at gaa hen og
købe Varen færdig end møjsomme-
lig at lave den selv, men det er
ligesaa ubestrideligt, at et Folks Kas-
se efterhaanden bliver tom, naar dets
Virksomhed indskrænker sig til blot
at købe ind.

Og man ser desuden heller intet
til, at Folket til Gengæld sparer.
Hvis en behjert Mand hæver sin
Røst paa et offentligt Sted med Op-
fordring til Sparsommelighed, saa
kan man Dagen efter være sikker
paa at finde en arrig Artikel i det
ledende Arbejderorgan, hvori man
frabereder sig al den Tale om Spar-
sommelighed og Arbejde. Slig Tale
kan Moralisten henvende sig med
hos Overklassen.

Som om det kan hjælpe Under-
klassen, at Overklassen sparer!
Nej, kun den stærkeste Udfoldelse
af Produktionskræfterne og dermed
Forøgelse af Indtægterne retfærdig-
gør et stærkt Forbrug.

Hvor trist og hvor umoralsk er
det derfor ikke, at „Social-Demokra-
ten“, Regeringsorganet og den store
Arbejderhærs Hovedorgan ikke ind-
ser Pligten til at indskærpe Arbej-
derne Nødvendigheden for Samfunds-
skyld, at Arbejdets Tempo sættes
op! Det vil i det lange Løb vise at
være en fundamental Svaghed ved
et ledende Arbejderorgan, at dets
Politik kun gaar ud paa at være
Dovenskaben til Behag.

VI.

Men Staten bestaar af Individier,
Masser af Eneere. Og af disse Eneers
Energi beror et Samfunds samlede
Kraft. Jeg har her i „Vore Herrer“
i nogle 8 Timers Betragtninger i
Forsommeren været inde paa en
Smule Undersøgelse af det Æmne,
som naturligt frembyder sig ogsaa
i denne Sammenhæng, idet jeg
gjorde opmærksom paa den uhyre
Betydning det havde for den enkelte
— og derigennem for Samfundet,
at der ikke blev udstedt almindeligt
Forbud mod at arbejde mere end
de „normale“ 8 Timer. Det er —
paastod jeg — i Kraft af den Energi,
der lever i de lavere sociale Lag, at
Samfundet holder sig frisk og livs-
kraftigt, man kan egentlig godt sige
konkurrencedygtigt. Thi just fordi
Personer fra de lavere Lag skal
bryde sig Vej opad, udvikles en
Energi, der i de Lag, hvor intet
Gennembrud kræves, ikke kommer
til Udfoldelse. Af den Grund ser
man ogsaa, at de kraftigste Person-
ligheder og de mest mærkede Dyg-
tigheder i vort Samfund for det store
Fleritals Vedkommende stammer fra
et lavere Samfundslag, hvoriga de
udelukkende er kommen op i Kraft

af deres Energi, Flid og Initiativ, med eet Ord ved deres Arbejde.

Det er imidlertid kun den ene Side af Sagen, og det er maaske ikke usansynligt, at netop den anden Side, som naturligt melder sig her, er af mindst ligesaa stor social og folkelig Værdi.

Det kan nemlig ikke bestrides, at kun en lille Brøkdel af et Samfundets flittige og fremadstræbende Mænd oplever at komme op til Samfundets øverste Lag. Wergeland havde evig Ret, da han skrev sit lille Vers:

Sørgmodig sidder paa sit Fjeld en ledig Helt, en ubrugt Tell; en Byron tit, en Platos Sjæl i Folkets Sværm forgaar.

Derfor skal naturligvis alligevel i et frit og demokratisk Folk alle Muligheder staa aabne. Enhver hæderlig Borger maa have sin Chance. Vi bør ikke taale nogen Art af Kæstevæsen.

Det er imidlertid netop intet mindre end en Slags Kæstevæsen, den moderne Fagbevægelse truer med at udvikle sig til gennem den Arbejds-moral, som er Fagorganisationernes og deres Presses daglige Praksis. Hvis det var Hensigten at dræbe al Fremadstræben i dem og blot at bibeholde en fast Vælgerskare, der intet andet havde at leve for end at stemme efter Parole paa Valgdagene og ellers at abonnere fra Uge til Uge paa „Social-Demokraten“, saa kunde Metoden ikke være anderledes.

Konsekvensen af denne Udsigtsløshedens Moral er selvsagt den, at det gælder at levere det mindst mulige Arbejde, at spare sig for al Anstrengelse. Jeg kender heller intet Tilfælde af Opfordring fra den Kant til Arbejderne om at præstere det yderste af deres Ævner og Kræfter.

Men denne Metode er et groft Brud paa en af de evige Naturlove, der er Menneskenaturen givet til Beskyttelse mod aandelig og fysisk Visnen. Denne Lov ligger bag al Undervisning i Skolerne, den betinger Videnskabens og Teknikkens Udvikling og Fremgang, den er Forudsættningen for Sportsmænds som for alle andres legemlige Udvikling: Træningens Lov.

Loven kan ogsaa formes saaledes: Hvis du ikke anstrenger dig, saa bliver du ikke dygtigere, hvis du skyer Anstrengelse, saa bliver du svagere og ender med at visne. Derfor skal du arbejde af alle Kræfter, derfor skal du daglig anspænde dine Evner!

Efteraar.

Det stormed i Nat, og det pøste i Spande, i Strømme — i Morges stod Solen og løste sig langsomt af hvidlige Drømme, og havde det stormet og regnet, saa blev det nu lyst som i Thule, kun Bladene segned og segned, de stille, de gule.

Og Straaenes Dugperler mindet i Solen om Sole, og døende Vildvinen skinned i blussende Skarlagenkjole, og højt paa en Bakke gik Manden: hans Plovheste, Ho'de, ved Ho'de, stod tegnet saa klart, at en anden stod stille og glo'de.

Alt Jordens og alting foroven var tændt af een Flamme, det var, som om Spandet bag Ploven og Duggen var et og det samme — Saa stort kan kun Dagene skinne, naar Somren omsider skal fare, langt bort drev Skyer for Vinde, som drømte de bare.

Da Lyset begyndte at graane i fattige Træer, da steg der en dødsstille Maane med Klipper og stivnede Bræer, se Bladene falder og falder og lokker den trætte som Pude: hvil — hvil, men bag Grenene kalder og gløder min Rude.

Hans Ahlmann.

Husholdnings Kursus.

Dansk Kvindesamfund, der siden 1913 har afholdt Husholdningskursus i By og paa Land og hvert Aar undervist flere Hundrede Elever, hvoraf en stor Del var ubemidlede Husmødre, som fik Undervisningen gratis, har bedt os optage nedestaaende, der har Bud til alle, særlig i disse Dyrstider, hvor en god økonomisk Husførelse saa at sige danner Grundlaget for Familiens Velstand og Lykke.

Dansk Kvindesamfund har i mange Aar arbejdet for Kvinders huslige Uddannelse ved at lade afholde Husholdningskursus i By og paa Land, særlig for ubemidlede Kvinder. Vi vil nu prøve paa at virke videre for Kvinders Uddannelse i husligt Arbejde ved, at vi, samtidig med, at vi fortsætter vor Kursusundervisning, tillige søger at faa flinke Husmødre til at gøre deres Hjem til Læresteder for unge Piger, der gerne vil oplæres til husligt Dygtighed. De Husmødre, der melder sig som Læremødre for unge Piger, maa vejlede dem i alt husligt Arbejde; og de unge Piger, der melder sig som Elever, maa lære Arbejdet ved at udføre det efter Husmoderens Anvisning.

Husmoderen maa undervise sin Elev i daglig Madlavning og Syllning; og dersom Lærestedet er paa Landet, maa hun tillige give hende lidt Vejledning i at passe Køkkenhave og Fjerkræ. Husmoderen maa undervise sin Elev i Rengøring og andet husligt Arbejde paa en saadan Maade, at Eleven vænnes til Orden og Omtanke, vænnes til, at ethvert Arbejde skal gøres til sin Tid, og hver Ting skal sættes paa sin rette Plads. Husmoderen maa undervise sin Elev i Vask, Rulning, Strygning, og i at reparere Tøjet efter Vask.

Husmoderen maa, saavidt muligt lære sin Elev et ganske enkelt ført Husholdningsregnskab, hvoraf Eleven kan se, hvad Husholdningen har kostet. Dersom Lærestedet er paa Landet, skulde det helst kunne ses af Regnskabet, hvormeget der er givet ud til Varer indkøbt konstant, og hvor meget der er brugt af Gaardens og Havens Produkter.

Eleven maa med Flid og god Vilje udføre det Arbejde, Husmoderen sætter hende til; hun maa bestræbe sig for at udføre sit Arbejde godt, hurtigt og med Omtanke, for at hun gennem Undervisningen og Arbejdet skal kunne naa en selvstændig Dygtighed, der sætter hende i Stand til paa eget Ansvar at udføre det daglige Arbejde i et mindre Hjem.

Dersom Husmoderen vil undervise sin Elev i Husholdningstegnskab, maa Eleven gøre sig Umage for at lære det. Dansk Kvindesamfund giver en Præmie paa 50 Kr. til den Elev, som har ført det bedste Husholdningsregnskab.

Det vil være godt, om Husmoderen ved Læreaarets Begyndelse gennemgaar Hjemmets daglige Arbejdsordning med sin Elev og lader hende nedskrive en ganske kort Arbejdsplan for Dagens og Ugens Arbejde. Det kan bedst gøres, naar Eleven har været paa Lærestedet et Par Uger og er bleven lidt huskendt.

Læretiden vil som Regel være et Aar; for ganske unge og uøvede Elever, maa Læretiden helst være to Aar, enten paa samme eller paa to forskellige Læresteder. Elevernes daglige Arbejdstid maa afpasses efter de særlige Forhold i By og paa Land og efter Elevens Kræfter. Husmoderen maa give sin Elev en rimelig Fritid.

Da Eleven med Flid skal tage Del i alt husligt Arbejde vil hun faa Løn i Læretiden. En frisk og stærk Pige, som kan og vil bestille

noget, vil kunne faa en god Løn; en ung Pige, som kommer lige fra Skolen og ikke er vænnet til husligt Arbejde, kan kun faa en mindre Løn. Lønsprogsmaalet maa i hvert Tilfælde afgøres ved Forhandling mellem Læremoder og Elev.

Ved Læreaarets Slutning giver Læremoderen sin Elev et skriftligt Vidnesbyrd om Flid og Dygtighed. Flinke Elever, som Læremoderen anbefaler dertil, faar et Lærebrev udstedt af Dansk Kvindesamfund og underskrevet af Læremoderen.

Den gode Hyrde.

Der vandrer en Hyrde omkring paa Jord, de vildfarene Sjæle at finde og fange. Han finder Alverden omkring deres Spor: der er af vildfarne Sjæle saa mange.

Han søger efter det vildfarne Lam i Tvivlens Ørken, i Sorgens Huler, hvor Hjerterne banke i Anger og Skam og Angsten i alle Kroge sig skjuler.

Han søger ved Hovmodets vaklende Fjæld, paa Provølsens vilde og tornede Skrænter; han søger ved Nydelsens fristende Væld, hvor mangen en Sjæl sin Dødsnot henter.

Han søger ved Dag, naar Glædernes Duft det syge Hjertes Sukke henvejrer; han søger i Natten, naar Taaren faar Luft og Skyggerne tunge om Øjet sig lejrer.

Han søger i Ungdommens Larm og Brus hvor Glæden tit kræver Bedrøvelsens Renter; han søger i Oldingens ensomme Hus, hvor Døden sidder paa Tærsklen og venter.

Og hvert vildfarende Lam, han ser, han lofter paa Skulder med varsomme Hænder, og Himmerigs Skare jubler og ler, naar hjem til Hjorden han med det vender.

Ak, vi er nok alle vildfarne Lam, mens her gennem vildsomme Dale vi drage; vi blive saa ofte borte for ham, maa atter og atter bæres tilbage.

Du Hyrde god — o, lær Du min Sjæl Vildfarelsens Lyster at dæmpe og stoppe! Du bar mine Synder — men bær Du mig selv, mig selv en Gang til Hjorden der oppe! Zakarias Nielsen.

Fra Uge til Uge

Jubilæum.

Torsdag den 13. November har Bankbestyrer, fhv. Kæmmer M. Ipsen beklædt Formandsposten i A.-S. Haandværker- og Industriforening i 25 Aar. Hr. Ipsen var en af dem, der stærkest lagde sig i Selen for Oprettelsen af Byens tekniske Skole, der under smaa og beskedne Kaar i de forløbne Aar har haft mange Trængselsperioder. Den smukke lille Skole, der nu ogsaa kan juble, skylder for en stor Del Ipsen og Frue sin Eksistens, og lad os haabe, at den endnu i mange Aar maa virke til Gavn for Byen og dens opvoksende Ungdom.

En Kreds af Borgere vil paa 25-aarsdagen indbyde Jubilæren til en lille Festlighed paa Hotel Allinge.

Maleren P. Knudsen, der i længere Tid har opholdt sig herovre og flittigt gjort Brug af Pensel og Palet, er bleven anmodet om at gøre sine Billeder, som det er en Nydelse at se, tilgængelige for Publikum. En Del af dem — kendte Motiver — udstilles i Tiden i Bangs Barberforretning, og vi anbefaler vore Læsere at benytte Lejligheden til at se god Kunst.

Selvfølgelig!

Selvfølgelig skal Fællesbageriet i Rønne have Udsalg her i Byen, skriver L. P., og selvfølgelig skal det være i Brugforeningen!

Hvorfor selvfølgelig? — Er det fordi Byens 5 Bagere ikke kan levere tilstrækkeligt Brød til Kommunens Indbyggere?

eller er det fordi Rønne-Brød og Rønne-Kager er bedre eller billigere

eller er det kun et Led i Bevægelsen for yderligere at underminere Byens Næringsdrivende?

eller er det kun fordi de fremmede Mad smager bedst og at det er lettere at gaa over Aaen og hente Vand? — I saa Tilfælde kan jo Byens 5 Bagere, for at bevare deres Kundekreds, skifte Bopæl og ned-sætte sig i de 5 øvrige bornholmske Byer — en i hver — for derfra med Bil hver Morgen at sende os vore Rundstykker og Rugbrød. De kunde muligvis da faa yderligere Afsetning undervejs, og det vilde jo være billigere for Kommunen end hvis de 5 Bagere lagde Hænderne i Skødet og fordrede deres Andel i Hjælpekassen.

Selvfølgelig!

Begravelse.

Fru Tony Reiner begravnes paa Søndag Kl. 1 fra Kapellet.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 9. November.

St. Ols Kirke Kl. 10, Skrm. 9 1/2.

Allinge Kirke Kl. 2.

Bethesda Kl. 10 med Nadver Pastor Ørsnæs og Kl. 4 Pastor Bast og Pastor Ørsnæs.

Tein Missionshus Kl. 4 A. Larsen.

Mandag Ungdomsafdelingen.

Tirsdag K. F. U. K.

Onsdag Samfundsmøde.

Torsdag K. F. U. M.

Luth. Missionsforening

afholder om Gud vil

festligt Møde i Tein Søndag

den 9. November Kl. 7, hvor vi

særlig vil miudes Guds store Velgøreninger i de sidst forløbne Aar mod vort Fædreland samt takke Gud for sidste Aars Høst og gode Høstvejr.

Al Jagt forbydes

for alle uvedkommende paa under- tegnede Jorder i Rutsker.

G. Jørgensen. J. Jørgensen. V. Rosendalegaard. Simonsgaard. N. Hansen, Krummemark. Tyskegd. Risegaard, Kæregaard, Krogholmsg. Knarregaard, Krusegaard, Grønnebj. A. Pedersen. Joh. Jespersen.

Et Parti Tændstikker

udsælges for 20 Øre Pk.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Allinge Biograf.

Søndag den 9. ds. Kl. 7 og 8.

Bryllupet i

Excentricklubben.

Et af den bekendte Joe Deebes

Eventyr. Detektivkomedie i 4 Akter.

Sædvanlige Billetpriser.

Tak.

Hjertelig Tak for al Deltagelse ved vor kære Moders Begravelse.

Sandvig den 5. November 1919.

Paa Familiens Vegne

P. M. Mortensen. H. Mortensen.

Min bedste Tak

for alle de venlige Hilsener og gode Ønsker, der blev sendt mig paa min Fødselsdag.

Marie Bertelsen.

Et Parti

Træskostøvler

er hjemkommen og sælges billigt saa længe jeg kan faa dem frem til de Priser.

Jeg har ogsaa nogle Par Støvler med Lammeskinds-Strømper, som sælges billigt.

M. Lunds Træskoforretning.

Lindeplads, Allinge.

En rød Hund

er bortkommen.

Foderm. Vinberg, Lindesgaard.

Et Føl,

6 Maaneder gl.

er til Salg eller

Bytte med en

god Lødekø.

Jens Pedersen.

Bedegade, Klemensker.

Gode Gadekoste og Stuekoste

af Piasava samt Gulvskrubber og Haandskrubber er til Salg billigst.

Karl Jespersen, Tein.

Ølsker Brugforening.

Kul udleveres hver Fredag.

Rø.

Torsdag den 13. November —

Eftm. Kl. 4 — vil der paa Rø At-

holdshotel blive afholdt **Licitation**

over Levering af Skærver og Grus

til Sognets Biveje.

Sogneraadet.

Det bedste.

Lægen: Jeg er bange for, at Deres Hu-

stu vil miste sin Stemme!

Ægtemanden: Lad os haabe det bedste!

En Stud.

Karlen: „Der er en Mand derude, der

vil se paa den store Stud.“

Manden: „Sig, at jeg kommer straks.“

Intet Haab mere.

Medens der blev arbejdet paa Panama-

kanalen, havde to irske Arbejdere faaet

Ansættelse der.

Der var egentlig ikke nogen Fornøjelse ved det Arbejde, thi om Dagen brændte Solen som en Gløedeovn og om Natten stak Moskitoerne de to Irlændere, saa det var en Gru. Saa krøb de om Natten ind under Sengetæppet for at slippe for Moskitoerne, men saa plagede Varmen dem igen.

Den ene af dem kunde tilsidst ikke holde det ud. Han stak Hovedet frem for at aande lidt. I det samme fik han Øje paa en af de saakaldte Ildfluer, der som bekendt lyser i Mørke. I sin Skræk vækkede han sin Kammerat og raabte:

— Høj, du, Patty! Du kan lige saa godt komme frem, vi kan ikke klare os alligevel, nu farer et af de infame Kreaturer omkring med Lygte og leder efter os.

Endelig.

En Papirkugle, godt dypet i Blæk, kommer susende gennem Luften og træffer den altid gnavne Overlærers Næse. Han springer op og stirrer vildt ud over Klassen, men møder over alt uskyldige Barneøjne.

— Hvem gjorde det?

Selvfølgelig intet Svar. Overlæreren lover hele Klassen Klø, hvis ingen vil tage Skylden paa sig, men alle tier. Saa gaar han i Gang med det besværlige Arbejde, og sveddryppende kommer han til Peter Olsen, sidste Mand i Klassen.

— Hvis Du Peter, siger mig, hvem der gjorde det, saa skal Du slippe for Klø. Peter: Det var mig!!

Bismarck skulde en Gang tildele en Soldat, der havde udmærket sig i den tyske-franske Krig, Jernkorset af 1. Klasse.

— Vil du ikke hellere have 100 Thalere? spurgte han for Morskab Soldaten.

— Hvor meget er Korset værd? spurgte Soldaten.

— Aa, fraset Æren er det kun 3 Thalere værd, svarede Bismarck.

— Naar, sagde Soldaten, giv mig saa 97 Thalere og Jernkorset.

En Amatørastronom har foretaget et meget ejendommeligt Regnestykke for paa en populær Maade at illustrere Stjærnerne indbyrdes Forhold.

Han gaar ud fra som Enhed, at vor Klode koster 20 Kr., og han spørger nu: Hvor meget er de øvrige Himmelleger i saa Fald værd?

Svaret lyder:

Maanen 25 Øre.

Merkur 1 Kr 25 Øre.

Mars 2 Kr.

Venus 15 Kr.

Uranus 280 Kr.

Neptun 320 Kr.

Saturn 1840 Kr.

Juturn 1840 Kr.

Solen 7,780,000 Kr.

Regnestykket giver maaske, bedre end mange lange Forklaringer en Forestilling om, hvorledes Forholdet er mellem Stjærnerne.

**Saadan
ser en
moderne
Vinterfrakke
ud.**

Vi har største Udvalg
i engelske Klædevarer,
saavel til Frakker som
til Habitter.
Efter Forholdene
meget billige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker
Jernstøberi & Maskinfabrik
Telefon 2. Hasle Telefon 2.

En Serie Nederdele
forte og fulorte, sælges til smaa Priser.
Messen Chr. Olsen Allinge

Gardintøjer.
Hvide Gardintøjer fra 1,00 til 3,30 m.
Klare hvide Sengetæpper fra 8,50.
Pique- og Raffeltæpper.
Fulorte Gardintøjer fra 1 Kr. m.
Messen Chr. Olsen Allinge

Kjøletøjer.
Heluldre fulorte Kjøletøjer fra 8,15 m.
Halvuldne fulorte do. fra 5,85 m.
Svære fulorte Kjølehvergarnet.
Engelske Kjølehvergarnet 2,65 m.
Messen, Chr. Olsen Allinge.
Telefon 100

Uld og strikkede uldne Klude tages i Bytte for Varer
En Sending Skindvarer
er hjemkommen. Fikse Faconer. Billige Priser.
Kraver fra 10 Kr.
Nordlandets Handelshus.

Vi køber alle Sorter
Byg,
Havre,
Blandsæd,
men kun tørre, friske Varer, og be-
taler bedste Dagspris.
**Nordlandets
Handelshus.**

Ekstra stærke Decimalvægle
med Skydelod, saa de smaa Lodder
kan undværes.
Jern- og Messinglodder.
Alt sælges til meget rimelig Pris i
Nordlandets Handelshus.

Meget fine, tørre
Panelbrædder
alle Længder sælges i
Nordlandets Handelshus.

Til Mælkekøerne har vi:
valsede Jordnødkager
do. Bomuldsfrøkager
do. Hørfrokager
frisklavet Soyaskraa
frisk Melassefoder
Pris 15 Kr. for 200 Pd.
og sælger gerne.
Nordlandets Handelshus

I disse Dage har vi losset store
Partier — og hvorimellem er nogle
særlig gode
kantskaarne Udskudsbrædder
3/4" og 1" tykke i alle Længder.
Disse ere udmærket anvendelige til
mange Ting og alle Reparationer.
Prisen paa disse er meget rimelig,
og beder alle om at gøre Forespørg-
sel og Handel i
Nordlandets Handelshus

Bedste Smøreolier
sælges.
Prima lys amk. Maskinolie
Prima Cylinderolie for Dampmaskiner
do. for Motorer
Bensin og Petroleum,
Priserne er billigst i
Nordlandets Handelshus.

Forlang hos Deres Handlende
**Viggo Glistrups
KAFKE.**
Specialitet:
Egte Java Kaffe.

**Ekstra stærke svenske
Enekurve**
sælges a 375 Øre Stk.
Store svenske Enekurve
for Halm og Avner
sælges a 475 Stk.
Gode Kartoffelgrebe
Store Sædskovle
Nordlandets Handelshus

Nu har vi rigeligt af
Korn og Majs
til Svineskraa og Høusefoder.
Friskmalet Svineskraa, valset
Majs og prima Havre og Bland-
sæd til Hestene.
Nordlandets Handelshus.

Allinge Bogtrykkeri anbefales.

Bornholms Spare- & Laanekasses
Afdeling i Allinge
Kontortid: 10—12 og 2—4.
Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Vi venter et Parti
Store Dampkul
i Løbet af 8 Dage. — Bestillinger
modtages.
Nordlandets Handelshus

Sylte- og Husholdningsukker
Sendingerne kommer, og vi ven-
ter snart at være fuldt leveringsdyg-
tige. — Af alle andre Varer har vi
rigeligt paa Lager.
Nordlandets Handelshus.

Vi har rigelig Lager af Kærnelo-
der til Grise og Høns.
Hel Majs, valset Majs,
bornh. Byg, amk. Foderbyg,
Hvedeklid, Bygskraa
og sælger smaa og store Partier ef-
ter allerlaveste Notering.
Nordlandets Handelshus

Meget solide og rummelige
Nye Kornsaække og Kodækken
sælges fremdeles til den gamle Pris.
Nordlandets Handelshus.

Nye galvaniserede
Vandspande og Vaskeballier
af den gamle svære Kvalitet er hjem-
kommen og sælges til meget rime-
lige Priser i
Nordlandets Handelshus

Dampkul til Tærskværkerne.
Alle, som har bestilt Kul bedes
om endelig at hente disse hjem i
de allerførste Dage.
**Nordlandets
Handelshus.**

Overretssagt. Bojesen-Koefoed
Sct. Mortensgade 17, Rønne. Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret i
Hasle).
Kontordag i Allinge Mandag
do. i Hasle hver Onsdag Fm.

Ligkister og Møbler.
anbefales.
Klemensker Snedkerforretning
Telf. Kl. n 13. L. Pihl.

 Grise,
der bliver 4 Uger den 17. Novem-
ber, er til Salg hos Chr. Kjølter,
Storedal. Telf. Allinge 91.

Bornholms Margarinefabriks
**VEGETABIL
MARGARINE**
er anerkendt som den bedste.
Faas hos alle Handlende.

En ung Pige
ønsker Plads i eller i Nærheden af
Allinge. Billet mrkt. „Ung Pige“
bedes sendt til Bladets Kontor.

Yngre Pige
kan faa Plads til 1. November paa
Bondegård i Rutsker.

En nylig konfirmeret Pige
og en **Dreng** kan faa Plads til 1.
November paa
Degnegaard i Rutsker.

Pærer og Charlotter
er til Salg hos
Maler Nielsen.

Gode Pærer
15 og 18 Øre pr. Pd. til Salg hos
Joh's Lind,
Strandvejen.

Prima hollandsk Cacao
250 Øre pr. 1/2 kg.
F. B. Larsen.

Prøv min
Frokost og Java Kaffe
De vil blive tilfreds.
J. B. Larsen.

Friskskudte Harer
Agerhøns, Daadyr
købes og betales med højeste Pris
J. B. Larsen.

Ved Bortsalget
paa „Hammershus“ taler Pastor
Ørsnæs begge Aftener.
Fredag d. 7. holdes et Lysbilled-
foredrag og Lørdag d. 8. er Emnet
**Den berømte Negerfører
Booker Washington.**
Billetter, der gælder for begge
Aftener, faas ved Indgangen for 50
Øre. Dørene aabnes Kl. 7.

Fundne Skjorter.
— Et Par **Skjorter** er fundne
mellem Kjøllegaard og Baadstad-
gaard og kan afhentes mod Betal-
ing af dette Avertissement hos
Mathias Olsen, Humledal.

En ældre god Lødeko
samt **Smaagrise** er til Salg paa
Maegaard i Olsker.

Firkantet Kakkelovn
med Koge- og Bageindretning, fra
Hess, Vejle, meget smuk, næsten
ny, sælges billig,
Marielyst, Sandkaas.

BRAND- OG LIVSFORSIKRINGS-
AKTIESELSKABET **SVEA**

HOVEDKONTOR: BREDGADE 28
(Odd-Fellowpalæets søndre Pavillon)

tegner alle Kombinationer af Livsforsikring til billige Præmier
ved Henvendelse til Selskabets Agentur for Bornholm.

Tlf. 60 **V. J. Claussen, Sandvig.** Tlf. 60

Et Parti Klipfisk,

lidt mørk, ellers god sælges til 1 Kr. kg.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Javakaffe.

Prøv vor ekstrafine Javakaffe og De vil blive tilfreds.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Et Parti Frugtmarmelade

udsælges til 1 Kr. kg.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Løvsavbuer, Løvsavblade,

Udskæringstræ.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

anbefaler

Kolonialvarer

Konserves og Frugtsafter

Værktøj, Redskaber

Køkkenudstyr, Urtepotskjulere

Kaffestel, Spisestel

Kakkelovne og Komfurer

Tagvinduer, Staldvinduer

Murgrøder, Pumper, Jernrør

Brædder, Planker, Lægter

Tømmer, Cement, Tagpap

Søm og Skruer

Smøreolier, Drivremme

Remmeledt, Smørekander

Roegrebe, Roeknive, Roekurve

Børstenbindervarer

Spegesild og Kryddersild

$\frac{1}{8}$ og $\frac{1}{4}$ Tdr.

Klipfisk, Fedt, Margarine

Majs, Knækmajs, Byg, Havre

Blandsød, Skraa.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Saalelæder anbefales.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

CLOËTTA[®]
ALBA

Spise - Chocolader

Dame-Konfektion!

Stort Lager af Frakker, Ulstre, Spadseredragter,
Nederdele og Blusliv

anbefales i prima Kvaliteter til billige Priser.

J. P. Sommer.

Kraver og Muffer

i stort Udvalg

J. P. Sommer.

Kjoletøj. = Serges.

Heluldne Kjoletøjer samt Alpacca og Silketøjer findes
paa Lager i stort Farvesortiment.

Ekstra prima Serges til Kostumer, Nederdele,
Kjoler og Drengetøj sælges f. T. langt under Dagspris

Trikotage

til Damer, Herrer og Børn er paa Lager i stort Udvalg

J. P. Sommer.

Gør Deres Indkøb, hvor Lageret er størst!

der findes altid noget for enhver Smag.

Det største Manufaktur-lager paa Nord-Bornholm er

Magasin du Nord's Udsalg i Allinge

J. P. Sommer.

Telefon 5.

Telefon 5.